

*Ikony českého hermetismu krátce
po meditaci:*

*Zleva: Vladislav Kužel, Mojmír Eliáš, Julie Stejskalová,
Pierre de Lasenic, Anna Váhalová, Stanislav Kulovaný,
Oldřich Eliáš, Vladimír Rohlíček, Vladimír Sedláček*

Papusův
diplom

ZAHALENÁ TVÁŘ ZASVĚCENCŮ

Určitě jste už v regálech svého oblíbeného knihkupectví objevili vysoce kvalitní, česky psaná díla o magii, alchymii nebo astrologii – dnes se jim všeobecně říká hermetické nauky. Skeptici tato díla považují za výmysly chorých mozků a s úsměvem si pod pojmem alchymista vybavují scénku Lubomíra Lipského z filmu *Císařův pekař: Patlala, patlala, žbrluch...* Jenže, pokud by byly hermetické vědy klamem a podvodem, proč se jimi od starověku dodnes teoreticky i prakticky zabývají především vzdělaní a vysoce inteligentní lidé? A jak je možné, že se staly jejich celoživotní náplní?

Pro dnešní hledače duchovních pravd je jen těžko představitelné, že je existence knih, které dnes mají ve své knihovničce, malým zázrakem. **Za to, že se moudrost hermetických nauk a z nich vycházejících esoterních směrů dochovala dodnes, vděčíme především několika klíčovým osobám. Jejich hlavní úloha spočívala v tom, že prastaré vědění skrývali, chránili, rozvíjeli a předávali svým žákům i v dobách, kdy je a jejich rodiny za to mohl stihnout krutý trest a smrt.** Výsledkem jejich celoživotních snah jsou knihy, které čtete. Většinu našich čtenářů nebudou jména jako **Papus, Griese, Lasenic, Kefer, Bardón, Minařík, Kabelák** atd. zcela neznámá, málokdo si však uvědomuje, že měli mnoho společného a existují mezi nimi jisté souvislosti. Pokusme se do dávno zapomenuté minulosti vnést nové světlo poznání a pojďme si tyto významné osobnosti představit i z jejich lidštější stránky... Věděli jste například, že **hermetik Dr. Jan Kefer**, který se kdysi pokusil o magický útok na Adolfa Hitlera, nesouhlasil s výrobou spagyrických léků »na kšeft«? Pro lepší pochopení souvislostí se ale ještě vraťme o několik kapitol vpřed a připomeňme si život v 19. století, který byl v mnohých pohledech revoluční...

FRANCIE, MEKKA DUCHOVNÍCH OSVÍCENCŮ

Velká francouzská revoluce (která »vrcholila« roku 1848) zasáhla a smetla velkou část Evropy. Tehdy nastala krvavá poprava starých tradičních struktur, jež bésníci démon racionálního osvícenství roztrhal na kusy a pak je sám pozřel. Revoluce přinesla omezení duchovního vlivu a vlády nad světem se ujal »prostý« lid. Jako protiklad začínajícímu materialismu tehdy ze skrytosti a hlubin zapomnění vystoupilo na veřejnost rosenkruciánské osvícenství, které se vydalo do boje a hájilo lidské duchovní hodnoty a duchovní smysl života. **Byla to doba tajných společností a spolků, od bratrů rosenkruciánů po zednářství a martinismus (Cestu srdce). Náplní těchto duchovních řádů byla i praxe široce pojatého hermetismu, astrologie, kabaly, magie, spagyrie a alchymie.**

BOD ZLOMU

V roce 1891 zřídil v Paříži významný francouzský okultista a kabalista **Gérard Encausse (1865-1916)** – kterého budete spíše znát pod jménem **Papus** – »Nejvyšší radu Martinistického řádu« a na ni navazující veřejnou **Vysokou svobodnou školu věd hermetických**. Papusovým hlavním cílem bylo nejprve různá hermetická a esoterní uskupení sjednotit,

Papus

a pak dále vzdělávat. Do Paříže se proto sjížděli nejen alchymisté a mágové z celé Evropy, ale také lékaři, kteří se toužili naučit umění spagyrie (tehdy byla synonymem pro homeopatii). Adepti se veřejně scházeli v pařížském Louvru, největším muzeu na světě, aby si vyslechli nejen přednášky od Papuse, ale i dalších významných znalců a lektorů hermetismu své doby. Byla to zlatá éra duchovního rozvoje, zejména proto, že francouzské tajné spolky začaly sdílet své dosud střežené vědění s širší základnou zájemců z celé Evropy.

JAK TO BYLO U NÁS?

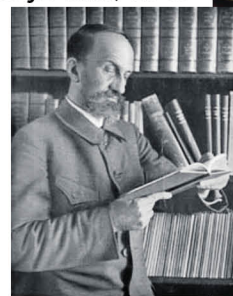
Zde panovala »duchovní doba temna«. Patřili jsme pod Rakousko-Uhersko **a císař František Josef I. nebyl martinismu a hermetickým naukám, alchymii, magii ani astrologii nijak nakloněn**. Zakázal jejich propagaci, šíření i provozování, a našinci, kteří už byli do této duchovní praxe zasvěceni, se stáhli do ústraní a scházeli se tajně. Přesto jen pět let poté, co Papus v Paříži obnovil martinistický řád, už vyšla v češtině (!) mimořádná kniha s názvem **Jatrochemie a Elektro-homeopatie (1896)** a jednotlivé výtisky se začaly dostávat mezi vytípané zájemce. **Kniha vešla do dějin hlavně tím, že se stala vůbec prvním novodobě psaným dokladem o praxi spagyrie a hermetismu na našem území.** Cesta k vydání vzácného svazku jistě nebyla snadná, dnes už ale víme, kdo a jak tehdy císařův zákaz vydávání duchovní literatury obešel a inspiroval mnohé lékaře a další vzdělance ke studiu a výrobě kvalitních spagyrických léků. Říkejme mu prozatím Saturnus a nyní se vydejme se po jeho stopách.

NEJVYŠŠÍ NEZNÁMÝ?

Zmiňovaná kniha byla vydána v Lipsku, německém »Městě knih«, kde na rozdíl od

tického řádu, a jistě vám neuniklo, že se neznámý autor podepsal pod pseudonymem **Saturnus S I (Supérieur Inconnu – Nejvyšší neznámý, pozn. red)**. Uvedl i číslo své martinistické lóže – 14. **Dnes již víme, že se za tímto pseudonymem skrýval německy píšící rodák z Berouna Theodor Krauss (1864-1924), spagyrik, lékař a lékárník, žijící tehdy v Praze a později v Řezně. Byl to tajný delegát martinistického řádu pro rakouské země, jehož úkolem bylo šířit mezi lidmi osvětu.** Jeho

Theodor Krauss

kniha o homeopatii, psaná pod pseudonymem, byla v podstatě náborovou brožurou pro možné zájemce. Když Krauss někoho takového našel, nejprve jej prověřil, a pokud se přesvědčil o jeho morálnosti, dal mu všechny potřebné informace, aby mohl odjet do Francie a osobně se setkat s velmistrem Papusem. Toho tehdejší vzdělanci považovali za novodobého Paracelsa. Alchymista a spagyrik **Michal Stránský** ještě doplňuje: »Kraussův diplom pro Papuse jasně dokazuje, že měl mimořádné styky, neboť jeho příjmem byl sám velmistr s nejvyšším možným stupněm zasvěcení. Krauss byl velký znalec a zasvěcenec do největších duchovních mystérií dané doby. Pro vaši informaci, když se někdo chtěl kdysi stát martinistou, musel se nejprve stát svobodným zednářem. Martinismus byla jakási nadstavba určená pouze pro zednářské Mistry, kteří si prošli všemi třemi základními stupni zasvěcení. Až později, když začali svobodní zednáři toužit po politické moci a jejich zájmy už nebyly čistě duchovní, se od nich martinisté odtrhli a dále se věnovali své »cestě srdce«, která měla především charitativní charakter. Je dobré si ale uvědomit, že toto je jen naše poutavá a krásná česko-francouzská historie, mohlo to být ještě trochu jinak. Dnes je doba všemu otevřená, vše je veřejné a dostupné. Člověk i dnes potkává různé mistry a tajné spolky hlavně na youtube a internetových zahraničních televizních kanálech. Pamatuji si dodnes na jednu krásnou historku. Kdysi jsem u piva jednoho zednářského zasvěcence tuším potkal, rozhovor s ním po delším čase v pivnici jen tajuplně kvetl. Na moji prostou otázku, kdo ho řídí,

Otakar Griese s manželkou

rakousko-uherského císařství nebylo vydávání tohoto typu literatury nelegální. Jak můžete vidět na přiložené dobové titulní stránce, je zaštitěna pantaklem martinis-

Pokračování na str. 58-59 »

pohotově a s jistotou rázně odpověděl, že přeci ten Nejvyšší. Zasmál se a pak dodal: Přeci Ježíš Kristus. A dopil své několikáté pivo. Každý racionální člověk si snadno udělá svůj obraz sám a zůstane stát pevně na zemi.“

KDYŽ JE ŽÁK PŘIPRAVEN, UČITEL SE OBJEVÍ

Jistě není náhoda, že to byl právě Krauss, kdo osobně zasvětil do hermetismu, spagyrie i martinismu **Otakara Grieseho** (1881-1932), klíčovou osobnost, která prostřednictvím svého hlubokého duchovního poznání a neuvěřitelných praktických dovedností inspirovala mágy a alchymisty pozdějšího Československa, jejich žáky i žáky jejich žáků. A možná i vás, pokud jste se už někdy blíže zajímali o magii, astrologii, alchymii nebo její důležitou součást, spagyrii. Otakar Grieser byl významný český hermetik, který se zajímal nejen o teorii, ale především praxi. Vše, co ho zaujalo, si osobně vyzkoušel a byl tak nadaný, že se ve Francii stal žákem i samotného Papuse. **Grieser, který tam získal doktorát z kabaly, jako téma své závěrečné studentské práce na pařížské škole zvolil dosud příliš neprobádané mumiální hermetické léčení.** Co si pod tímto názvem můžeme představit? Je to velmi zajímavé téma. V podstatě jde o to, že magik dokáže »vytáhnout« ze smrtelně jedovatých rostlin léčivou sílu a přenést ji na člověka, aniž by dotyčný musel bylinu požit nebo se jí jakkoliv dotknout. **Grieser přišel na způsob, jak to prostřednictvím znalosti magie dokázat.**

I V KAPÍČCE JEDU JE OBSAŽEN CELÝ VESMÍR

Magik si připravil preparovanou a magicky upravenou modrou skalici – síran měďnatý – smíchal ji s vybranou bylinou a poté ještě do směsi přidal mumii – tedy krev, sliny či nehty od člověka, na kterého se měly účinné látky z byliny přenést. **Mumiální hermetické léčení podle Grieseho tak v podstatě funguje na principu voodoo panenky, ovšem s tím rozdílem, že jeho cílem je pomáhat, ne škodit.** Grieser ve své závěrečné práci na základě mnoha praktických pokusů tvrdil, že se dá tímto způsobem léčit z byliny přenést astrální cestou, bez zničujících následků, které by mělo fyzické požití jedu. Modrá skalice prý dobře funguje jako silný »astrální přenašeč informací«. To mi ostatně potvrdil Michal Stránský, který mumiální hermetické léčení také zkoumal a prakticky ověřoval. **„Jedná se však o velice náročnou a nebezpečnou činnost, u níž není prostor na chybu a rozhodně to není magická praxe určená začátečníkům,“** poznamenal a ještě doplnil: **„Grieser měl to,**

Společnost Universalia, 1. Pierre de Lasenic, 2. Dr. Jan Kefer

Vila Vytoužená v obci Káraný, kde se členové Horev-klubu scházeli a soukromě se věnovali alchymii, spagyrii, magii a dalším zájmům. V té době vila patřila manželům Sedláčkovým, žákům mistra Lasenica, kterému zde nabídli i vlastní bydlení.

co vyučoval a propagoval, vyzkoušeno, a věděl, že hermetismus v praxi funguje s obdivuhodnými výsledky. Proto zasvětil duchovním vědám celý svůj život a právě on byl důležitou personou, která se velmi zasloužila o to, že se hermetismus na našem území tak silně zakořenil.“

MUŽ, KTERÝ SÁZÍ »STROMY«

Aby své současníky dostatečně informoval o hermetických možnostech léčby, o kterých se čtenáři v běžném tisku nedozvěděli, zaměřil se Otakar Grieser na publikační činnost, jíž obětoval velkou část svého i man-

ale žádné zkušenosti neměl, a tak se velmi rychle dostal do finančních potíží. Proč? **Když si čtenář některý svazek objednal, Grieser mu nejprve poslal a pak vyčkával, až se mu od něj vrátí peníze.** Věřil, že když zájemce nebude spokojen, nepřetečný výtisk mu zase pošle zpět. Jak asi tušíte, obvykle se nedělo ani jedno, ani druhé, a Grieserova dobrosrdečná důvěřivost v českou poctivost ho brzy přivedla ke krachu. **U vydavatelů měl po čase tak velké dluhy, že se musel z finančních důvodů okultismu zcela přestat věnovat, a až do své smrti se živil sestavováním radiových přijímačů.**

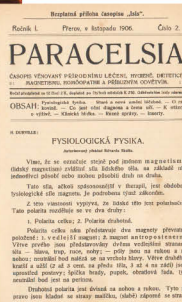
Neměl to lehké, přesto se jeho celoživotní sen splnil. Francouzské kořeny hermetického vědění se právě díky jeho publikační činnosti začaly postupně promítat do životů našich předků. Ze zrníček poznání, které mezi lidmi prostřednictvím svých děl rozsel, se začala hermetická tradice u nás dál vyvíjet.

Velmi k tomu přispěla i společnost Universalia, kterou založili v roce 1927 jeho následovníci. Hermetická společnost měla za cíl praktikovat i vyučovat spagyrii, magii, astrologii a hermetickou medicínu. Universalia tak začala z Grieserových zrníček poznání pěstovat silné »stromy«, které nesou své ovoce dodnes. Podle dopisů, které se

Spagyrické léky, jak se sami přesvědčili, byly sice velmi účinné, ale také nesmírně drahé.

želčina jmění. Psal a vydával kvalitní články ve svém časopise *Isis* (1905 – 1924) a také překládal významná díla z francouzštiny. Našinci tak měli možnost se dostat ke všem důležitým informacím, které byly do té doby k dispozici pouze ve Francii. **Studijní materiály nechal po částech tisknout ve svazcích a vydělané peníze, které od odběratelů utržil, použil na další tisk.** S obchodováním

dochovaly, chtěli zakladatelé Universalie Otakara Griesemu nabídnout za jeho celoživotní práci čestné předsednictví. Přáli si, aby Universalii vedl, protože si byli vědomi, že bude vycházet především z jeho odkazu. Avšak tento děkovný list, který mu zaslali, Grieser nikdy neobdržel. Zemřel totiž dříve, než se mu dostal do rukou. Jistě by ho tehdy potěšilo, že celé rodinné jmění neobětoval

zbytečně a jeho celoživotní práce nebyla zapomenuta...

JEDEN ZA VŠECHNY A VŠICHNI ZA JEDNOHO

U vzniku společnosti Universalia roku 1927 stály dvě významné osobnosti československých dějin magie, **Petr Kohout** (*Pierre de Lasenic*) a **Dr. Jan Kefer** (1906-1941). Na půdě Universalie se však nekonaly soukromé »seance«, jak bylo v té době zvykem. Šlo o první veřejnou hermetickou školu, na jejíž půdě se za první republiky konaly nejen přednášky, ale také společné alchymické a magické laboratorní pokusy. Každý člen si vybral jeden, nebo více oborů, jimiž se chtěl blíže zabývat. Kabalou či spagyrií počínaje a věštěním z ruky či z karet konče. **V laboratoři, kterou si vybudovali v roce 1937, tak mohli členové pod vedením svých učitelů vyrábět spagyrické léky i předměty potřebné ke své magické praxi – zrcadla, kuřidla a další pomůcky.** Pro zajímavost si uveďme část dobového zápisu ze dne 8. 12. 1938, který byl pořízen na výborové poradě Universalie. Dr. Jan Kefer, o němž je známo, že ho chtěl později do svých služeb získat i Adolf Hitler, tehdy řekl: „Jenom líh na kvintesence stál letos 250 Kč. Každý spagyriát přišel na 300 – 400 Kč. Ze spagyriátů nemůžeme nic prodávat. Stal se případ, že nějaká dáma si z toho udělala kšeft. Profesionálové tedy nesmí býti; oni jsou sice dobří znalci, ale my chceme býti hermetiky.“

O čem Jan Kefer mluvil? Jinými slovy si přál, aby to, co členové Universalie vyrobí na půdě laboratoře za společné peníze, využívali pouze k soukromým, nikoliv k obchodním účelům. Spagyrické léky, jak se sami přesvědčili, byly sice velmi účinné, ale také nesmírně drahé. A tak není divu, že se i v Universalii našli méně poctiví lidé, kteří se chtěli na jejich výrobě obohatit. Michal Stránský ještě upřesňuje: „Je dobré si uvědomit, že v roce 1938 stál 1 litr piva cca

Interiér v Horev-klubu.
Zde se scházeli členové
lóže Paragava.

Zatímco Kefer se staral o veřejnou činnost a organizoval setkání, na která v Universalii mohl přijít úplně každý, jeho kolega Lasenic zůstával v utajení a zaměřoval se pouze na vybranou skupinu lidí, tzv. Horev-klub.

2,90 Kč, zatímco dnes za něj dáme cca 70 Kč. V převodu tedy před začátkem druhé světové války stála výroba jednoho spagyrického léku cca 7400 Kč. Není tedy divu, že Jan Kefer nechtěl, aby členové Universalie s vyrobenými spagyrickými léky kšeftovali, protože se na jejich společném nákupu podíleli všichni a byly určeny pouze pro ně a jejich blízké. Kefer si navíc uvědomoval, že spagyricky vyrobené léky jsou sice vítaným, ale pouze vedlejším produktem hermetické praxe, vlastního duchovního zrání. Neměly se nikdy stát předmětem obchodu.“

SKRYTÉ POZADÍ UNIVERSALIE

Jak už bylo řečeno, půda společnosti UNIVERSALIA byla zcela veřejná a občas se proto stávalo, že se přednášek účastnili i tehdejší prvorepublikoví agenti v utajení. Měli za úkol zjistit, zda se zde nekoná nějaká nelegální nebo ideově nevhodná činnost. „Tak tomu bylo vždy. Za dob Rakouska-Uherska, za první republiky, během druhé světové války i za vlády komunistů. Mocní chtěli mít vždy přehled,“ doplňuje Michal Stránský a vysvětluje, že Kefer a Lasenic měli proto rozdělené úlohy. Zatímco Kefer se staral o veřejnou činnost a organizoval setkání, na která v Universalii mohl přijít úplně každý, jeho kolega Lasenic zůstával v utajení a zaměřoval se pouze na vybranou skupinu lidí, tzv. Horev-klub. O existenci tohoto soukromého spolku se dozvěděli jen nadaní jedinci se skutečným zájmem o hermetismus, které Kefer ze všech členů Universalie vybral a různými způsoby prověřil. Tito zájemci nejprve museli projít teoretickou i praktickou zkouškou, že se se například o alchymii, jak tvrdí, skutečně zajímají. Členové Horev-klubu posléze navazovali na životní dílo Otakara Grieseho a stali se i součástí martinické lóže Paragava, kterou vedl Lasenic. Pod přímým vedením tohoto mimořádně nadaného mága a alchymisty se zabývali do hloubky vším, co Universalia vyučovat ani praktikovat veřejně nemohla. **Lasenic dával každému členovi soukromé lekce a vyučoval ho v oblasti, o níž měl konkrétní zájem. Ať už to byl tarot, alchymie, nebo třeba kabala...**

Svatba Jana Kefera